

Muz 135

5. évi 2248/eln. 1. számú körrendelettel.

ZMAA. TUD. KÖNYVTÁR

ARCHIVUM

Lelt. sz.: 668

U-5.

TERVEZET.

FELSZERELŐ SZABVÁNYOK

A M. KIR.

GYALOGÁRKÁSZ SZÁZAD SZÁMÁRA.

III CSOPORT.

MÁLHÁZÁSI REND.

2a. FÜZET.

(SZÖVEG.)

A ROBBANTÓSZER-MÁLHÁSÁLLAT FELSZERELÉSÉNEK
MÁLHÁZÁSA.

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

BUDAPEST.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1929

100/III.

Közl. U. Leltár 74. a. j.

1929. évi 2248/eln. 1. számú kormányrendeletnek.

1000
ZEMÉ. TUD. KÖNYVTÁR
ARCHIVUM
Lelt. sz.: .....

Muz 135

U-5.

TERVEZET.

FELSZERELŐ SZABVÁNYOK

A M. KIR.

GYALOGÁRKÁSZ SZÁZAD SZÁMÁRA.

III. CSOPORT.

MÁLHÁZÁSI REND

2a. FÜZET.

(SZÖVEG.)

**A ROBBANTÓSZER-MÁLHÁSÁLLAT FELSZERELÉSÉNEK
MÁLHÁZÁSA.**

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

BUDAPEST.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1929.

ZMKA. TUD. KÖNYVTÁR

ARCHIVUM

Lelt. sz.: 668

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
A robbantószer-málhásállat felszerelése	5-6
I. A málhásállat felszerelése	5
II. A málharakomány	5
III. A pótrakomány.....	5-6
1. §. A málhásállatfelszerelés	6-10
1. A málhanyereg	6-9
A málhanyereg helyes fekvése.....	6-7
A nyereg felillesztése	7-9
2. A kantárvat	9-10
3. A tartozék	10
A kettős málhatáska	10
A fekete lópokróc	10
A málhatakaró	10
A kötőféklánc	10
Az ellentartó kötél	10
2. §. A műszaki felszerelés	11-14
A) A műszaki felszerelés kellőadéka	11-12
A baloldali robbantószerláda tartalma	11
A jobboldali robbantószerláda tartalma	11-12
A gyújtószerláda tartalma	12
B) A málházás rendje	13-14
A baloldali robbantószerláda málházása	13
A jobboldali robbantószerláda málházása	13-14
A gyújtószerláda málházása	14
3. §. A nyergelés és lenyergelés	15-17
A málhásállat nyergelése	15-17
A lenyergelés	17
4. §. A málharakomány málházása és lemálházása	18-19

A robbantószer-málhásállat felszerelése.

1. A robbantószer-málhásállat felszerelése:
  - I a málhásállatfelszerelésből,
  - II a málharakományból és
  - III. a pótrakományból áll.

I. A málhásállatfelszerelés.

2. A málhásállatfelszerelés áll:
  1. egy teljes málhanyeregből,
  2. a kantárzatból,
  3. a tartozékból.

II. A málharakomány.

3. A málharakomány áll:
  1. két robbantószerládából és
  2. egy gyujtószerládából.

III. A pótrakomány.

4. A pótrakomány áll:
  1. egy 3 m. hosszú fűzőkötélből,
  2. két sátorlapból,
  3. egy kis lócövekből,
  4. egy itátóvederőből,

5. egy 0·6 Hl zaboszsákból (1 Sz. + 1 T. adag),
6. egy lókeféből,
7. egy lóvakaróból,
8. egy abrakostarisznyából,
9. egy patkósarokzacskóból,
10. egy patkósarokkulcsból,
11. 4 éles patkósarokból,
12. 4 tompa   »
13. 2 tartalékpatkóból,
14. 16 tartalékpatkó-szegből.

1. §. A málhásállatfelszerelés.

5. A málhásállatfelszereléshez tartozik:
  1. a málhanyereg (1., 2. és 3. ábra),
  2. a kantárzat és
  3. a tartozék.

1. A málhanyereg.

(1., 2. és 3 ábra.)

6. A szakszerű málházás lényege abban áll, hogy a felmálházott teher súlypontja a málhásállat hátához minél közelebb legyen és hogy a teher oly szilárdan feküdjék, hogy az állat a tehernek fárasztó ingadozásától meg legyen kimélve.

A hordképesség legjobb kihasználását úgy érjük el, ha a terhet a málhásállat két oldalára egyenletesen elosztjuk.

A málhanyereg helyes fekvése.

7. A málhanyereg legalább egy tenyérynire feküdjék az állat lapockái mögött. A nyereglapok egész hosszukban mindkét oldalon

a málhásállat hátán egyenletesen nyugodjanak. A kápák homorulata a hátgerinctől legalább négy ujjnyira legyen.

A hordsíneknek a málhásállat testéhez viszonyított helyzetét megváltoztathatjuk, ha a belső és külső állítóanyacsavart a (kulcstáskában elhelyezett) kulcs segítségével beállítjuk.

A belső állítóanyacsavarok utánengedésével és a külsőknek meghúzásával a nyeregváz tágabbra, megfordított kezeléssel szűkebbre állítható.

A nyereg felillesztése.

S. Első használatra a málhanyereg felillesztése az illető málhásállat részére a következőképen történik.

A nyergen mind a nyolc állítóanyacsavart a kulcs segítségével meglazítjuk, a csavarmentek végéig visszacsavarjuk és a hordsíneket (nyeregeleket) alul széjjelhúzzuk. A külső állítóanyacsavarok teljes lecsavarásának és esetleges elvesztésének meggátlására a húzórudak csavarmentekének végén sasszegek (gátszegek) vannak. Ügyeljünk arra, hogy a felillesztésnél a málhásállat mind a négy lábán egyenesen álljon. A nyereg felillesztéséhez mindenkor teljesen síma vízszintes talajt keresünk ki. A nyeret a málhásállat hátának közepére helyezzük, a hordsíneket (nyeregeleket) kézzel könnyen a málhásállat hasa felé nyomjuk, a hevedert szorosán meghúzzuk és csak a hátulsó kápán levő négy állítócsavart kézzel az állítócsapszeg sikattyúig egyformán (vagyis a húzórudakon lévő csavarbeosztás számainak megfelelően) becsavarjuk. Ezután a zárócsapókat kinyitjuk, a robantószerládákat a hordkamókra akasztjuk és a zárócsapókkal, valamint az alsó nagy szorítókkal biztosítjuk. Az elülső kápán levő négy állítóanyacsavart csak most csavarjuk be egészen az állítócsapszeg sikattyúig, de azért ügyeljünk arra, hogy úgy

az elülső, mint a hátulsó kápán lévő állítóanyacsavarok a csavar-beosztás azonos számaira kerüljenek. Ezután mind a nyolc állítóanyacsavart a kulcs segítségével szorosán meghúzzuk.

A málhanyeregnek a helyes fekvésben való megtartására az alsóheveder, a szügyhám és a farhám szolgál.

9. Az *alsóheveder*, az utolsó valódi bordákat körülövezve, a két nyereglapot összeköti és a nyeret egyenletesen a bordaboltozathoz szorítja.

A 7 M. alsóheveder a jobb- és baloldal hevederrészből áll, amelynek egyik vége hurokban végződik és a fapeckek befogadására azolgal. A jobb hevederrész másik vége két csatlékkal és két-két csukorral, a balhevederrész másik vége pedig két görgőcsattal van ellátva.

A hevedert csak annyira szabad megszorítani, hogy közte és a málhásállat teste között négy laposan egymás mellé fektetett ujj nagyobb nehézség nélkül benyomható legyen.

10. A *szügyhám* hegynek való meneteléskor a nyereg hátracsúszását gátolja meg, anélkül azonban, hogy az állat elejének szabad mozgását akadályozná, vagy légzési nehézségeket okozna.

Helyes fekvése: az izzasztólap alsó széle csaknem vízszintesen, közvetlen a vállszöglet fölött fekszen, úgy, hogy közte és az állat melle között még egy ököl elférjen. A vállszögletek és a légső feltétlenül szabadon maradjanak (ha a légső szabadon nincsen, az izzasztólapon a két tartószij csattos részének távolságát meg kell nagyobbítani).

11. A *farhám* általában — de különösen völgynek való meneteléskor — a málhanyereg előrecsúszását van hivatva megakadályozni.

Helyes fekvése: az izzasztólap felső széle egy tenyérnyire az üllő-gumók alatt legyen, az izzasztólap és a málhásállat fara között mindkét oldalon egy lapos tenyér elférjen.

A farhám hordszjainak megfelelő helyzetben való tartására a hordszjicsukor szolgál, mely a lovak ledörzsölésének meggátolására, alul nemezzel van borítva.

A farhám felillesztésénél a hordszjicsukrot olyképen kell a hordszjikon eltolni, hogy az a ló farának legmagasabb pontjához lehető közel feküdjék, úgy, hogy a hordszjyak a málhásállat csipőcsontjai mögött lelógjanak, erre a célra esetleg a hordszjyaknak az izzasztólapon levő karikadarabjai megfelelően más helyre is helyezhetők, hogy a hordszjyak lelógó állapotukban ne képezzenek tört vonalat.

2. A kantárzat.

12. A 80 M. nagy vagy kis istállókötőfékből, a 80 M. málhásállatzablából és a málhásállat-vezetékuszárból áll

A tarkószj a fej jobboldalán, a pofaszj a fej baloldalán, a pofaléc mögött és a szájnylás meghosszabbításában feküdjék.

A homlokszj a homlokot közvetlenül az állat fülei alatt könnyedén átövezze, anélkül, hogy a tarkószj a fülekhez szorítaná. A nem jól álló homlokszj a egyik végén felfejtjük és megfelelően újra varrjuk.

Az orrszjnak az orrsont alsó részén a kötőfékkarikákkal két ujjnyira a pofalécek alatt lazán úgy kell feküdnie, hogy mindegyik pofán egy lapos tenyér becsúsztatható legyen, mely célból az orrszj úgy, mint az a homlokszjnál említve van, esetleg meg kell igazítani.

A torokszj, melynek csattja a fej baloldalára való, oly

hosszúra kell csatolni, hogy szij és torok között egy 3 ujjnyi köz maradjon, istállóban való használatkor pedig egy ököl elférjen.

A málhásállat-zablát a pecekkel belülről kifelé az istállókötőfék karikaiba akasztjuk, úgy, hogy a zablarúd a homorú oldalával hátrafelé, az állazolánc-gödör átellenében az állkapcspon feküdjék. Semmi esetben sem szabad a zablának a málhásállat szájszéleit fölfelé húzni. Ha a kötőfék helyes felillesztése mellett a zablarúd sokkal mélyebbre kerülne, akkor az egyik vagy mindkét oldalon a pecket kívülről befelé toihatjuk át a kötőfékkarikán és azután belülről kifelé a málhásállatzabla szemlyukába akaszthatjuk.

3. A tartozék.

13. A 6 M. *kettős málhástáska*.

14. A *fekete lópokrócot* a málhanyereg alátétjéül mindenkor négyrét összehajtva tesszük a málhásállat hátára.

Ha a lópokrócot, a nyergeletlen lónak a rossz időjárás ellen való védelmére egyrét, azaz egész hosszában tesszük fel a málhásállat hátára, akkor a pokrócot elől a szükséghez képest annyira fölhajtjuk, hogy az legalább egy tenyérynire álljon el a martól és ugyanannyira a farktőtől.

15. A *málhatakaró* a málharakomány megóvására szolgál.

16. A *kötőféklánc* a málhásállatoknak az istállóban vagy táborban való odakötésére szolgál.

17. Az *ellentartó kötél* a málhásállatoknak meredek helyeken való visszatartására szolgál.

2. §. A műszaki felszerelés.

A) A műszaki felszerelés kellálladáka.

18. A műszaki felszerelést két darab kemény fából készült vasalt faládában, — a robbantószerládában, továbbá a horganyzott lemezből készült vasalt ládában — a gyújtószerládában helyezzük el (4a., 4b., és 4c. ábra).

A robbantószerláda egy alsó és egy felső rekeszre, mely utóbbi zsákvászonnal van kibélelve, a gyújtószerláda egy elülső kisebb és egy hátsó nagyobb rekeszre van osztva.

A méreteit és részleteit az ábrák mutatják.

A málhásállat mindkét oldalán egy-egy robbantószerláda, a nyereg tetején pedig a gyújtószerláda van felmálházva.

A baloldali robbantószerláda tartalma.

(5a., 5b., 5c. és 5d. ábra.)

19. A baloldali robbantószerláda tartalma:

- 10 darab 1 kg-os ekrazit robbanószelence,
- 20 darab $\frac{1}{2}$ kg-os ekrazit robbanószelence,
- 40 darab 0.1 kg-os ekrazit robbanótöltény,
- 2 darab szorító fogó,
- 1 darab melegítő csésze,
- 1 darab 35 mm. amerikai fűrő,
- 0.1 kg. csomagoló kóc.

A jobboldali robbantószerláda tartalma.

(6a., 6b., 6c. és 6d. ábra.)

20. A jobboldali robbantószerláda tartalma:

- 10 darab 1 kg-os ekrazit robbanószelence,

- 20 darab $\frac{1}{2}$ kg-os ekrazit robbanószelece,
- 40 darab 0·1 kg-os ekrazit robbanótöltény,
- 1 darab 0·60 m hosszú ütőfúró,
- 1 darab kézi sulyok,
- 1 darab lapos kövéső,
- 1 darab hegyesi kövéső,
- 1 darab fúrólyuktisztító,
- 0·1 kg. csomagoló kóc.

A gyújtószerláda tartalma.

(7a., 7b., 7c., 7d., 7e. és 7f. ábra.)

21. a) 1 darab összekötőhüvelyládikó, benne:
- 20 darab összekötőhüvely,
  - 1 készlet gyújtókészülék (4 darab),
  - 2 darab kanócos gyújtószer és
  - 1 darab 0·5 m. szivarkanóc;
- b) egy darab utászgyutacsládikó, benne:
- 2 darab gyújtóhüvelydoboz, összesen 20 darab gyújtóhüvellyel,
  - 2 darab utászgyutacsdoboz, összesen 50 darab utászgyutaccsal,
- c) 1 darab bányairánytű,
- d) 0·125 kg. terménygummiszalag,
- e) 2 karika kettős angol gyújtózsínór,
- f) 0·25 kg. vízhatlan kenőcs,
- g) 100 m. hosszú 03 M. dobra gombolyított durranógyújtózsínór, 2 darab 9·5 cm. széles pokrócszalaggal burkolva.
- h) 0·2 kg. csomagoló kóc.

B) A málházás rendje.

A baloldali robbantószerláda málházása.

(5a., 5b., 5c. és 5d. ábra)

22. A gyalogárkász először a felső rekeszt málházza. E célból a felső rekesz fenéklapjára, a hátsó oldalfalhoz illesztve, két darab 1 kg-os ekrazit robbanószelencét helyez el. Ezek elé két darab $\frac{1}{2}$ kg-os és utóbbi elé még további két darab $\frac{1}{2}$ kg-os ekrazit robbanószelencét helyez.

A két darab 1 kg-os és négy darab $\frac{1}{2}$ kg-os ekrazit robbanószelencéből ilymódon alkotott alapréteget még *négyszer* egymástólé rakja úgy, hogy az egynemű szelencék egymást pontosan fedjék.

A felső rekesz elülső oldalán, a fenti robbanószelencék elhelyezése után megmaradó űrt, negyven darab ekrazit robbanótölténnyel tölti ki.

Az alsó rekeszbe — a szerszámfiókba — az elülső és belső ládafal által alkotott sarokba — fenekével felfelé — egy darab melegítő csészét; a belső és hátsó oldalfalhoz zárkozva a fúró nyelét, utóbbi mellé két darab szorítófogót — nyelével hátrafelé — fektet be.

Az alsó rekeszben lévő tárgyak kimmelésére a hézagokat kóccal tölti ki.

A láda felső lapjára erősített két csatolószíjjal a — hegyével hátrafelé néző — 35 mm-es amerikai fúrót erősíti meg.

A jobboldali robbantószerláda málházása.

(6a., 6b., 6c. és 6d. ábra.)

23. A gyalogárkász a láda felső rekeszét robbanóanyaggal ugyanúgy málházza, mint a baloldalt.

A szerszámfiókba — laposan és a hátsó oldalfalhoz zárkózva — egy darab kézisulykot helyez, amelynek nyele előre nézzen. A sulyok nyele mellé, a belső oldalfalhoz zárkózva, egy darab lapos és egy darab hegyes kővésőt — élével előre — helyez el. A szerszámokat kóccal csavarja körül, hogy ne mozoghassanak.

A láda felső lapjára erősített két csatolósíjjal — élével hátra — egy ütőfúrót és egy — kanálkával előre néző — furolyuktisztítót erősít meg.

A gyujtószerláda málházása.

(7a., 7b., 7c., 7d., 7e. és 7f. ábra.)

24. A gyalogárkász a gyujtószerláda nagyobb rekeszének aljába, először a hátsó- és jobboldalfal által alkotott szögletbe, hosszoldalával a hátsó ládafalhoz zárkózva, az utászgyutacs-ládikót, erre az összekötőhüvelyládikót helyezi el.

A hátsó- és baloldalfal által alkotott szögletbe a bányairánytűt, erre a vízhatlan kenőcsöt, eléje a termény-gummi-szalagot, a harántfalhoz zárkózva álló helyzetben egy, az összekötőhüvelyládikó fölé ismét egy karika angol gyujtózsínórt helyez el.

A gyujtószerláda kisebbik rekeszébe a pokrócszalaggal burkolt, dobra csavart durranógyujtózsínórt helyezi el.

A gyujtószerládában lévő tárgyak kimélésére a hézagokat kóccal tölti ki.

A málházott gyujtószerládát végül a nyereg tetején lévő 4 drb. nagy szorítóval rögzíti olyképpen, hogy a láda kisebbik rekesze elöl és a láda zárja balra legyen.

3. §. A nyergelés és lenyergelés.

A málhásállat nyergelése.

25. Nyergelés előtt a málhanyerget a nyéreglap és a merevítő-lappárnákkal, valamint az alsóhevederrel látjuk el, a szüghámot és farhámot pedig a nyereggel összecsatoljuk. (A szüghámon a bal tartószij és a bal összekötőcsatlék kicsatolva marad.)

A málhásállatot következőképpen kell nyergelni:

Nyergelés előtt az esetleg a lovon levő lópokrócot hátrafelé a ló farán át lehúzzuk, ezáltal ennek szőre lesimul. A lópokrócot föltevése előtt az esetleg hozzátapadt szalmaszálaktól, fadaraboktól stb. mindig alaposan meg kell tisztítani, azért hogy nyeregtöréseknek elejét vegyük. A gyalogárkász azután a tenyerével a ló hátán levő szőrt lesimítja és a négyrét — először hosszában, azután szélességében — összehajtott lópokrócot a ló marjától hátrafelé húzva, úgy teszi fel, hogy ráncot ne képezzen. A lópokróc hajtása a ló marján legyen, sarkai a balhátsóláb felé nézzenek. A lópokróc a ló mindkét oldalán egyforma mélyen lógjon le.

Itt elsősorban ne arra figyeljünk, hogy a lópokróc négy sarka egymást pontosan fedje, hanem inkább arra, hogy a lópokróc ráncot ne vessen.

Ezután a gyalogárkász a málhanyerget a málhásállat baloldalára hozza és úgy teszi a lópokrócra, hogy a nyéreglap-párna elülső szélei szorosan a lapockák mögött feküdjenek és a lópokróc a nyereg alatt elől-hátul egyformán kilássék, utána a lópokrócot mindkét kézzel elől és hátul jól a kamarába kell húzni, úgy hogy az, a meghúzott hevedernél, anélkül, hogy az állat hátgerincét nyomná, teljesen a ló hátán feküdjék.

Most az alsóhevedert eleinte gyengébben, később — a nyergelés körüli egyéb dolog után — lassanként erősebben meghúzzuk.

A heveder meghúzása alatt a málhanyerget mozdulatlanul helyén kell tartani, mely célból a gyalogárkász balkezelével a málhanyereg elülső kápáját erősen megfogja.

Ezután a szügyhámot bal csatjával és a bal tartószíjjal a nyeregbe erősítjük. Végül a farhámot az állat farán át le kell húzni és az előírt helyes fekvésbe hozni.

Kantározáshoz a gyalogárkász a kötőféket nyitott torokszíjjal és fejszíjjal jobbkezének hüvelykujjára akasztja, míg ugyanezzel a kezével a málhásállat üstökét is fogja. Ezután balkezelével az orrszíjjat megfogva, jobb kezének egy mozdulatával a kötőféket fölfelé mindkét álkapocs fölé húzza, utána balkezelét addig tartja a tarkón a fejszíz alatt, míg a jobb kézzel a málhásállat füleit és üstökét a fejszíz alatt előrehúzza, az üstököt a homlokszíjra tette, ezután a torokszíjjat becsatolja.

A zablá betevéséhez a gyalogárkász jobbkezelében a szár végeivel és a zablával a málhásállat elé lép, a zablát jobboldalon a kötőfékbe kapcsolja, balkezelével az állatot szájának kinyitására készíti azáltal, hogy mutatóujját a málhásállat szájnyílása alatt annak szájába dugja, jobbkezelével a zablárudat betolja, a baloldalon is bekapcsolja és a szárat az állat nyakára teszi.

A kötőféklánc peckes végét belülről kifelé a kötőfék állkarikáján kell áthúzni és lánckarikájába kell kapcsolni. (A táborban való odakötéskor a lánc meghosszabbítására a pecket a karikából kikapcsoljuk.) A lánc oly rövid legyen, hogy a szügyhám izzasztólapja alá ne kerülhessen.

A málhásállatok nyergelését és hevederezését a legnagyobb szigorral kell ellenőrizni. Minden hosszabb pihenő alkalmával a lemálházás után az alsóhevedert meg kell eresztetni és a málhanyerget a lópokróccal együtt fel kell emelni. Azt a testrészt,

melyen az alsóheveder feküdt, újabb nyergelés előtt lapos tenyerünkkel megdörgöljük és lesimítjük.

Ha a málhásállat-vezető egy málhásállatot vezet, a vezeték-szárat az állat nyakáról leveszi és azt körülbelül 30 cm.-nyire a csatoktól jobbkézével megfogja és a száracat mutatóujjával megosztja. A szárvégeket a balkéz négy ujjával meg kell fogni. Ha a gyalogárkásznak az állat jobboldalán kell mennie, akkor a szárat a leírt módon, de a balkezébe fogja.

A lenyergelés.

26. A lenyergeléshez a málhásállatot, melyről már az istálló előtt a málharakományt levettük, az állásba vezetjük (egy málhásállat-csatlónál a csatlókötelet az istálló előtt kioldozzuk) és a felszerelést a következő módon vesszük le:

Ha az istállókötőféket le akarjuk venni, akkor a kötőfékláncot a kötőfék állkarikájából kikapcsoljuk, a torokszíjat kicsatoljuk, jobbkézrel a málhásállat üstökét megmarkoljuk és a balkézrel a fejszíjat a bal fülön át előrehúzzuk, ezután az üstököt balkézrel a kötőfék mögött tartva, ezt a jobbkézrel lassan lehúzzuk és jobb alkarunkra akasztjuk.

Ha az istállókötőféket nem kell levenni, akkor a zablát a vezeték-szárral együtt ki kell kapcsolni és a málhásállatot a kötőféklánccal állásában oda kell kötni.

A málhásállat baloldalán a szügyhámot, azután az alsóhevedert kicsatoljuk és mindkettőt, jobbról a málhanyeregre fektetjük. A farhámot az állat farán felhúzza szintén a nyeregre kell fektetni.

Ezután a gyalogárkász a málhanyerget a jobboldalón a málhásállatról leemeli és a lópokrócot a ló farán át lehúzza.

4. §. A málharakomány málházása és lemálházása.

27. Málházáshoz a teljesen fölszerszámozott málhásállatokat a térvizonyoknak megfelelő alakzatban, lehetőleg 4 m. térközzel és 2 m. távolságra egymástól állítjuk fel.

Málházás közben a gyalogárkász a málhásállat előtt állva, ezt a vezetékszárnál fogva röviden tartja, hogy az állat nyugodtan álljon. Nyugtalan állatoknál a gyalogárkász a zabla karikáit fogja, az állat fejét magasra emeli és a zablával játszik; ha szükséges, ezenfelül a málhásállat egyik lábát is fel kell emelni.

Ha a málházásnál vagy lemálházásnál a málhásállatvezető a vezetékszárát elengedni kénytelen, akkor a szárát előbb a málhásállat fején át a nyakra tegye és csomóra kötés által rövidítse meg.

A felmálházandó tárgyakat úgy kell előkészíteni, hogy az állatok két oldalaira felrakandó terhek — oldalmálhák — felmálházása közvetlenül az elindulás előtt lehetőleg egyszerre történhessék.

Az oldalmálhákat úgy kell előkészíteni, hogy az állat két oldala lehetőleg egyenlően legyen megterhelve. Felmálházáshoz az előkészített oldalmálhákat jobbról-balról a málhásállat mellett a földre kell tenni, mindkét oldalon egyszerre fel kell emelni és a málhanyeregre akasztani. A terhet vigyázva fektetjük a málhanyeregre, felakasztás után az állat oldalán ugyanígy eresztjük le és úgy erősítjük meg, hogy ingadozása lehetőleg ki legyen zárva. Helytelen volna a málhásállatot előbb az egyik, azután a másik oldalon málházni, mert az egyoldalú megterhelés folytán a málhanyereg félrecsúszhatna, ami nyeregtörést okozhat. A málhásállat málházásánál arra is kell figyelni, hogy a terhet csendesen

emeljük és ne dobjuk fel, ez épen úgy előidézheti a málhásállat, mint a málhanyereg megsérülését, ezenkívül okozója lehet annak, hogy a málhásállat a megterheltetéstől félni vagy ijedezni fog. Azt, hogy a két oldalmálha egyenlő magasan feküdjék, legjobban hátulról ítélni lehetjük meg.

Ezután a málhatakarót húzócsukraival fel és kifelé és hosszával haránt hátulról a málharakományra fektetjük, a hosszúoldal húzózsinegei segítségével elül-hátul meghúzzuk, a húzózsineget pedig az összekötőcsatlék elülső és hátulsó csatlékjain áthúzva laza fűzéssel lekötjük.

A málhatakarót a rakomány közeli felhasználása előtt nem húzzák a málhára, hanem összegöngyölítve két csatlószíjjal a hátulsó húzórudakhoz erősítjük.

A málharakományoknak az időjárás behatásai ellen való megóvására a málhatakarót a málharakományra kell kötni.

A málharakományok lemálházása megfordított sorrendben történik.

M. kir. honvédelmi miniszterium.

U—5. III., csop. 2a. füzet (szöveg).

1. sz. Pótlék.

Az 1933 évi 6. sz. Honvédségi Közlönyben közzétett 247/eln. 1. c.—1933.
számú körrendelet alapján.

Az U—5. Felszerelő Szabványok a m. kir. gyalogárkász század számára, III. csoport 2a. füzet, málházasi rend (szövegfüzet) jelzésű utasítás helyesbitéséhez.

(Helyesbitések az utasítás 11., 12., 13., és 14 oldalán.)

Helyesbítések.

A 11. oldalon.

A 19. pont címfelirata alatt lévő ábraszámokból az 5c. és 5d. törlendő.

A 19. pont utolsó sora «0,3 kg. csomagoló kóc»-ra helyesbítendő.

A 20. pont címfelirata alatt lévő ábraszámokból a 6c. és 6d. törlendő

A 12. oldalon.

A 20. pont utolsó sora «0,3 kg. csomagoló kóc»-ra helyesbítendő.

---

1. sz. Szelvény.

A 12. oldalon levő 21. pont törlendő és helyette az alábbi szöveg beragasztandó.

Gyujtószerláda tartalma.

(7a., 7b., 7c és 7d. ábrák.)

- 21.** a) 1 drb. összekötőhüvelyládikó, benne:
20 drb. összekötőhüvely,
20 drb. vízhatlan kenőcs tubusban;
- b) 1 drb. utászgyutacsládikó, benne:
50 drb. utászgyutacs (ólomazidos)
20 drb. zsinór dörzsgyujtó;
- c) 1 drb. bányairánytű,
- d) 2 tekercs szigetelő szalag,
- e) 2 karika 30 M. gyujtózsinór,
- f) 0,25 kg. vízhatlan kenőcs,
- g) 100 m. hosszú, dobra gombolyított 0,3 M. durranógyujtózsinór
- h) 0,5 kg. csomagoló kóc.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2. sz. Szelvény.

A 13. és 14. oldalon levő 22., 23. és 24. pont törlendő és helyette az alábbi szöveg beragasztandó.

B) A málházás rendje.

A baloldali robbantószerláda málházása.

(5a. és 5b. ábrák.)

22. Először a felső rekeszt kell málházni. A felső rekeszbe helyezendő: 10 drb. 1 kg.-os, 20 drb. $\frac{1}{2}$ kg.-os robbantószelence, 1 drb. melegítőcsésze, 2 drb. szorítófogó és 1 drb. amerikai fúrónyél.

Az alsó rekeszbe 40 drb. 0.1 kg.-os robbantótöltény málházandó.

A láda felső lapjára erősített 2 csatolósíjjal a — hegyével hátrafelé néző — 35 mm-es amerikai fúró erősítendő meg.

A felsorolt anyagok az 5a. és 5b. ábrák szerint helyezendők a ládába. Az üres hézagokat csomagoló kóccal kell kitölteni.

A jobboldali robbantószerláda málházása.

(6a. és 6b. ábrák.)

23. A láda felső és alsó rekeszét ugyanúgy kell málházni, mint a baloldali robbantószer ládánál.

A felső rekeszbe tehát 10 drb. 1 kg.-os, 20 drb. $\frac{1}{2}$ kg.-os robbantószelence, továbbá 1 drb. kéziszulyok, 1 drb. lapos kövéső és 1 drb. hegyes kövéső kerül

Az alsó rekeszbe 40 drb. 0.1 kg.-os robbantótöltény málházandó.

Ezen anyagok a 6a. és 6b. ábrák szerint helyezendők el. Az üres hézagokat csomagoló kóccal kell kitölteni.

A láda felső lapjára erősített 2 csatoló-szíjjal élével hátra — egy ütőfúró és egy a kanálkával előre néző — fúrólyuk tisztító erősítendő meg.

A gyujtószeresomagoló láda málházása.

(7a., 7b., 7c. és 7d. ábrák.)

24. A gyujtószeresomagoló láda nagyobbik rekeszébe az összekötőhüvelyládikó, az utász gyutacsládikó, a bányairánytű, 2 karika 30. M. gyujtózsínór és 2 tekercs szigetelőszalag kerüljön.

A kisebbik rekeszébe a dobra csavart 100 m. hosszú 03 M. durranó gyujtózsínórt és 0.25 kg. vízhatlan kenőcsöt kell helyezni.

Ezen anyagok elhelyezése a 7a., 7b., 7c. és 7d. ábrák szerint történjen. Az üresen maradó hézagokat csomagoló kóccal kell kitölteni.

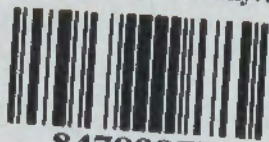
A málházott gyujtószerládát a nyereg tetején lévő 4 drb. nagy szorítóval olyképen kell rögzíteni, hogy a láda kisebbik rekesze elöl, a láda zárja balra legyen.

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84709977

DR

